

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความจำเป็นและความต้องการในการรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน
ของเด็กรักเรียนอายุ 12-14 ปี ในอำเภอเมืองเชียงใหม่
และอำเภอเมืองอุตรดิตถ์

ชื่อผู้เขียน นายอรรถวุฒิ พงศ์วิรัตน์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาทันตกรรมจัดฟัน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกวิท	พลสิน	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรารธรรม	ศรีศิลป์นันท์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถพงษ์	คุณพันธ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระวัฒน์	โชติกเสถียร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิภาวี	ศรีสุข	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินและเปรียบเทียบความจำเป็น และความต้องการในการรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน ของเด็กรักเรียนอายุ 12-14 ปี ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ และอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ และหาความสัมพันธ์ระหว่าง ความจำเป็นและความต้องการในการรักษา ของเด็กรักเรียนในแต่ละจังหวัด

เด็กรักเรียนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ และอุตรดิตถ์ ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ตามเกณฑ์ที่กำหนด มีจำนวน 650 และ 600 คน ตามลำดับ การหาความจำเป็นในการรักษา จะใช้วิธีตรวจในช่องปาก ร่วมกับการใช้ดัชนี IOTN (Index of Orthodontic Treatment Need) ซึ่งประกอบด้วยสองส่วน คือ ส่วน เดนทัล เฮลท์ คอมโพเนนท์ ใช้บันทึกความจำเป็น ในแง่การสบฟัน การเรียงตัวของฟัน และการทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้อง และส่วน เอสทีติก คอมโพเนนท์ ใช้บันทึกความจำเป็นในแง่ความสวยงาม ส่วนความต้องการในการรักษาจะได้จากแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยการหาความถี่ ร้อยละ และการทดสอบ ไค-สแควร์

ผลการศึกษาพบว่า ความจำเป็นในการรักษาของเด็กนักเรียนทั้งสองจังหวัดเมื่อประเมินด้วย
เดนทัล เฮลท์ คอมโพเนนท์ นั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีนักเรียนประมาณ
ร้อยละ 35 ที่มีความจำเป็นในการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันระดับจำเป็นมาก หรือจำเป็นมากที่สุด
ในขณะที่ความจำเป็นในการรักษาเมื่อประเมินด้วย เอสซีดีค คอมโพเนนท์ มีความแตกต่างกันที่
ระดับนัยสำคัญ 0.001 โดยพบว่า เด็กนักเรียนอำเภอเมืองเชียงใหม่มีฟันที่เรียงตัวสวยงามกว่า และมี
ความจำเป็นในการรักษาในแง่ของความสวยงามน้อยกว่า และพบว่า ความต้องการในการรักษาทาง
ทันตกรรมจัดฟัน ของเด็กนักเรียนทั้งสองจังหวัด มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 โดยเด็ก
นักเรียนอำเภอเมืองเชียงใหม่มีความต้องการในการรักษามากกว่า นอกจากนี้ ความจำเป็นส่วน
เดนทัล เฮลท์ คอมโพเนนท์ จะสัมพันธ์กับความต้องการในการรักษาของเด็กนักเรียนอำเภอเมือง
เชียงใหม่ และอุดรดิตถ์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 และ 0.05 ตามลำดับ ส่วนความจำเป็นส่วน
เอสซีดีค คอมโพเนนท์ จะสัมพันธ์กับความต้องการในการรักษาของเด็กนักเรียนในแต่ละจังหวัด ที่
ระดับนัยสำคัญ 0.001

Thesis Title Normative and Perceived Needs for Orthodontic Treatment of the 12-14-Year-Old Students in Amphoe Muang Chiang Mai and Amphoe Muang Uttaradit.

Author Mr.Attawut Pruetiworanan

M.S. Orthodontics

Examining Committee

Assistant Professor Kowit	Poolsin	Chairman
Associate Professor Dr. Patcharawan	Srisilapanan	Member
Assistant Professor Aunnop	Koonphandh	Member
Assistant Professor Dhirawat	Jotikasthira	Member
Assistant Professor Nithipawee	Srisuk	Member

Abstract

The purposes of this study were to assess and compare the normative and perceived needs for orthodontic treatment of the 12-14-year-old students in Amphoe Muang Chiang Mai and Amphoe Muang Uttaradit and to determine correlations between the normative and perceived needs of the students in each province.

The number of students in Amphoe Muang Chiang Mai and Uttaradit, from multi-stage random sampling, were 650 and 600 respectively. The normative need was assessed by means of intra-oral examination incorporated with IOTN (Index of Orthodontic Treatment Need) which comprised of two components : Dental health component, recording normative need on dental health and functional grounds, and aesthetic component, recording need on aesthetic ground. The perceived need was assessed using a questionnaire. The data were statistically analysed in terms of frequency, percentage, and Chi-square test.

The results showed that there was no statistically significant difference on the normative need assessed with dental health component between those studied groups. Approximately 35 % of the populations were judged to have a great or very great need for orthodontic treatment. However, when the normative need was assessed with aesthetic component, there was significant difference at level of 0.001. Students from Amphoe Muang Chiang Mai were found to have a more attractive dental appearance and less treatment need on aesthetic ground. The perceived need for orthodontic treatment of the students in the two provinces was significantly different at level of 0.001 ; Amphoe Muang Chiang Mai students had a higher perceived need. The normative need assessed with dental health component was significantly correlated with the perceived need of the students in Amphoe Muang Chiang Mai and Uttaradit at level of 0.001 and 0.05 respectively, and mostly at level of 0.001 when assessed with aesthetic component.